

**«МАРШ (СТРАХОВЫЕ
БРОКЕРЫ)»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ
ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ**

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігі және
Тәуелсіз аудиторлар есебі

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

Мазмұны

	Бет
2020 ЖЫЛҒЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-4
2020 ЖЫЛҒЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	5
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп	6
Қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	7
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	8
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер	9-35

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау және бекіту үшін жауапкершілік жөніндегі басшылық мәлімдемесі

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі - «Компания») басшылығы 2020 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның және оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі бірлесіп «Топ» деп аталады) шоғырландырылған қаржылық жағдайын шынайы көрсететін Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін, сондай-ақ оның аталған күні аяқталған жыл іші оның пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы, капиталындағы өзгерістері туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы тиісті шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаттарын және шоғырландырылған қаржылық есептілікке өзге ескертулердің көрсетілуін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаттарын дұрыс таңдауға және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысан түріндегі есепті жүргізуге үшін;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық орынды шараларды қабылдауға;
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Топтың 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін басшылық 2021 жылғы 27 сәуірде бекітті.

Топ басшылығы атынан:

Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Евгения Склярова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБИ

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Қатысушысына және басшылығына:

Пікір

Біз 2020 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептен, 2020 жыл іші пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы, қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сонымен қатар шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулерден, соның ішінде есеп саясатының негізгі қағидаларына қысқаша шолудан тұратын «Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі «Топ» деп аталады) шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржы жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржылық есептілігінің стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес осы күні аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржы нәтижелері мен шоғырландырылған ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне («Кодекс») сәйкес және Қазақстан Республикасында шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптарға және Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және оның ХҚЕС сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесінде туындауы мүмкін. Егер бұрмалаушылықтар пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алса, елеулі бұрмалаушылықтар болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;

- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізде ескертпе жасаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін Топ ішіндегі ұйымдардың қаржы ақпаратына немесе олардың қызметіне қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Біз Топтың аудитін басқару, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз өз аудиторлық пікірімізге толықтай жауапты болып қаламыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметпен айналысуға
№ 0000015 мемлекеттік лицензия
сериясы МФЮ-2
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген

Жангир Жилысбаев
Тапсырма бойынша серіктес
Қазақстан Республикасының
білікті аудиторы
2012 жылғы 22 қарашадағы
№ МФ-0000116
аудитордың біліктілік куәлігі
«Делойт» ЖШС
бас директоры

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп
(мың Қазақстандық теңгемен)**

	Ескер- тулер	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Брокерлік және кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық кірістер	15	375,232	955,700
Өзге кірістер	15	1,776	13,615
Кірістер жиыны		377,008	969,315
Жалпы және әкімшілік шығыстар, соның ішінде:	4	(451,671)	(533,535)
Еңбекақы бойынша шығыстар және іссапар шығындары	4	(252,897)	(347,071)
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия	4, 15	(69,494)	(71,318)
Тозу және амортизация	4, 9, 10	(20,770)	(7,886)
Кәсіби қызметтер	4	(20,095)	(39,790)
Салықтар, табыс салығын қоспағанда	4	(17,285)	(602)
Жалдау бойынша шығыстар	4	(4,255)	(15,485)
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті (қалыптастыру)/қалпына келтіру	8	(432)	1,721
Жалдау міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар	10	(6,810)	(862)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда	6	34,434	6,351
Шығыстар жиыны		(424,479)	(526,325)
САЛЫҚ САЛУҒА ДЕЙІНГІ (ШЫҒЫН)/ПАЙДА		(47,471)	442,990
Табыс салығы бойынша үнемдеу/(шығыс)	5	25,486	(131,564)
ТАЗА ШЫҒЫН/(ПАЙДА)		(21,985)	311,426
ЖИЫНТЫҚ (ШЫҒЫН)/КІРІС ЖИЫНЫ		(21,985)	311,426

Топ басшылығы атынан:

Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Евгения Склярова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

9–35 беттердегі шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	7	292,868	526,007
Дебиторлық берешек	8, 15	143,381	88,295
Болашақ кезеңдердің шығыстары		4,624	4,619
Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер		84,151	28,326
Салықтар бойынша алдын ала төлемдер		3,130	10,044
Өзге активтер		773	957
Ағымдағы активтер жиыны		528,927	658,248
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:			
Кейінге қалдырылған салық активтері	5	24,889	19,013
Негізгі құралдар	9	62,511	19,118
Материалдық емес активтер	9	1,321	1,542
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	10	62,489	40,817
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		151,210	80,490
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		680,137	738,738
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫ			
АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Кредиторлық берешек	11,15	143,770	80,867
Жалдау бойынша ағымдағы міндеттемелер	10	15,423	15,299
Өзге міндеттемелер	12	65,062	96,355
Ағымдағы міндеттемелер жиыны		224,255	192,521
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	10	57,823	26,173
Міндеттемелер жиыны		282,078	218,694
ҚАТЫСУШЫ КАПИТАЛЫ:			
Жарғылық капитал	13	233,360	202,000
Бөлінбеген пайда		164,699	318,044
Қатысушы капиталының жиыны		398,059	520,044
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫНЫҢ ЖИЫНЫ		680,137	738,738

Топ басшылығы атынан:

Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Евгения Слярова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

9–35 беттердегі шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

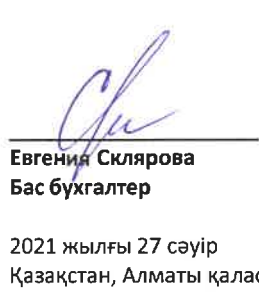
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескерту	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша		10,000	765,963	775,963
Жиынтық кіріс жиыны		-	311,426	311,426
Бөлінбеген пайдадан аудару	13	192,000	(192,000)	-
Жарияланған дивидендтер	13	-	(567,345)	(567,345)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша		202,000	318,044	520,044
Жиынтық кіріс жиыны		-	(21,985)	(21,985)
Бөлінбеген пайдадан аудару	13	31,360	(31,360)	-
Жарияланған дивидендтер	13	-	(100,000)	(100,000)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша		233,360	164,699	398,059

Топ басшылығы атынан:

Андрей Комарновский
Бас басқарушы

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Евгения Склярова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

9–35 беттердегі шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп
(мың Қазақстандық теңгемен)

Ескертулер	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Салық салуға дейінгі (шығын)/ пайда	(47,471)	442,990
Мыналарға жасалған түзетулер:		
Тозу және амортизация	4, 9, 10	7,886
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді қалыптастыру/ (қалпына келтіру)	8	(1,721)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда	(36,891)	(6,351)
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейінгі операциялық қызметтен (шыққан)/ түскен ақшалай қаражат ағыны	(63,160)	442,804
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер:		
Операциялық активтердің (көбеюі)/ азаюы:		
Дебиторлық берешек	(48,351)	341,533
Болашақ кезеңдердің шығыстары	(5)	(648)
Өзге салық активтері	6,914	(8,008)
Өзге активтер	184	6,752
Операциялық міндеттемелердің көбеюі/(азаюы):		
Кредиторлық берешек	51,953	77,490
Өзге міндеттемелер	(31,293)	8,002
Салық салуға дейінгі операциялық қызметтен (шыққан)/ түскен ақшалай қаражат ағыны	(83,758)	867,925
Төленген табыс салығы	(36,215)	(146,012)
Салықты шегергендегі операциялық қызметтен (шыққан)/ түскен ақшалай қаражаттың таза ағыны	(119,973)	721,913
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	9	(2,653)
Негізгі құралдардың есептен шығуынан түсімдер		1,320
Инвестициялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы		(2,653)
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Төленген дивидендтер	13	(567,345)
Жалдау міндеттемелерін өтеу	10	(545)
Қаржы қызметінен түскен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы		(567,890)
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫНЫҢ ТАЗА (АЗАЮЫНЫҢ) / КӨБЕЮІНІҢ ЖИЫНЫ		(273,813)
Шетел валютасы бағамы өзгерісінің ақшалай қаражат пен оның баламаларына әсері		40,674
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жылдың басында	7	526,007
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жылдың аяғында	7	526,007

Топ басшылығы атынан:

Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Евгения Склярова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 27 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

9–35 беттердегі шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

1. Ұйым

«Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС (бұдан әрі «Компания») — Қазақстан Республикасында 2000 жылғы наурызда тіркелген жауапкершілігі шектеулі серіктестік болып табылады. 2001 жылғы мамыр айында Компания қайта тіркеліп, «Марш» ЖШС атауын «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС атауына өзгертті. Компания қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және Қазақстан Республикасының қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі (бұдан әрі – «Агенттік») реттейді. Компания өз қызметін 2001 жылғы 26 желтоқсандағы № 3 лицензияға, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі 2001 жылғы 3 мамырда берген № 31698-1910-ТОО заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы куәлікке сәйкес жүзеге асырады. Компанияның негізгі қызметі — қазақстандық және халықаралық компанияларға сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша брокерлік және консалтингтік қызметтер көрсету.

Компания құрамына осы қаржылық есептілік мақсаттары үшін шоғырландырылған келесі кәсіпорын да кіретін Топтың (бұдан әрі «Топ» деп аталады) бас компаниясы болып табылады:

Атауы	Қызметін жүргізетін ел	Қатысу пайызы/дауыс берушілер пайызы (%)		Қызмет түрі
		2020 жыл	2019 жыл	
«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС	Қазақстан	99.9%	99.9%	Тәуекелдерді басқару бойынша консалтингтік қызметтер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың жарғылық капиталының 0,1 %-ы «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» (Нидерланд) компаниясына тиесілі болған.

«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС 2008 жылғы 9 маусымда Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестік түрінде құрылды. «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың негізгі қызметі — тәуекелдерді басқару бойынша сараптамалық және консалтингтік қызметтер көрсету.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» компаниясына тиесілі болған.

2015 жылғы 19 ақпанда «Марш (Иншуранс Сервисез) Лтд» компаниясының алдыңғы қатысушысы Компаниядағы өз үлесін табыстап, нәтижесінде «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» (бұдан әрі «Бас компания» деп аталады) Компанияның жалғыз иесіне айналды.

Әдеттегі қызметі барысында Топ Marsh Group компанияларымен операциялар жасайды. Мұндай операцияларға брокерлік қызметтер, Бас компанияның басқаруы бойынша қызметтер және кеңес беру қызметтері кіреді (және онымен шектелмейді). 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Marsh Group компанияларының дебиторлық берешегі Топ активтерінің жалпы сомасының тиісінше 16.34% және 5.41 % құрады. 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың Marsh Group қызметтері үшін есептелген брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстары брокерлік қызметтер бойынша жалпы комиссиялық табыстың тиісінше 39.2% және 74.2 % құрады. Сондықтан Marsh Group компаниясына қатысты активтер мен брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстың шоғырлануы бар. Байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша ақпарат 15-ескертуде ашып көрсетілген.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Топтың тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: 050020, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., 050051, Жолдасбеков көшесі, 97, Самал-2 ықшам ауданы, «Самал Тауэр» БО, 11-қабат.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания қызметкерлерінің саны сәйкесінше, 16 және 17 адамды құрады.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша еншілес кәсіпорын қызметкерлерінің саны сәйкесінше 2 және 2 адамды құрады.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Топ басшылығы 2021 жылғы 27 сәуірде басып шығаруға бекітті.

2. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілігінің стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әзірленген.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі, басқасы көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (мың теңге) көрсетілген. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі тарихи құны бойынша есеп принциптеріне сәйкес әзірленген.

Тарихи құны әдетте тауарлар мен қызметтерге айырбас ретінде берілген сыйақының әділ құны негізінде анықталады.

Әділ құны активтерді сатудан алынуы тиіс болған немесе нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шеңберінде міндеттемелерді табыстау кезінде бағалау күні төленуі тиіс болған бағаны, ондай бағаның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдісін пайдаланып есептеу арқылы алынған болуы-болмауына тәуелсіз көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалауда Топ нарыққа қатысушылар актив немесе міндеттеменің сипаттамаларын бағалау күні актив немесе міндеттеме құнын қалыптастыруда есепке алғанда осындай сипаттамаларды есепке алады.

Сонымен қатар қаржылық есептілігін әзірлеу мақсаттарында әділ құнды бағалау әділ құнның иерархиясы негізінде (1, 2 немесе 3-деңгей) жіктеледі. Деңгейлер әділ құнды нарықтық деректер негізінде тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалау кезінде қолданылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдегі бастапқы деректер Топқа бағалау күні қолжетімді болған, түзетуді қажет етпейтін белсенді нарықтардағы бірдей активтердің немесе міндеттемелердің баға белгіленімдері болып табылады;
- 2-деңгейдегі бастапқы деректер 1-деңгей үшін анықталған баға белгіленімдері емес, бірақ актив немесе міндеттеме үшін нарықта тікелей не жанама түрде бақыланатын баға белгіленімдері болып табылады; және
- 3-деңгейдегі бастапқы деректер актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Қолданыстағы валюта

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің қолданыстағы валютасы қазақстандық теңге (теңге) болып саналады.

Үздіксіз қызмет қағидаты

Компания 2020 жылы және 2019 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде тиісінше 21,985 мың теңге шығын және 311,426 мың теңге пайда тапты. 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде операциялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы 119,973 мың теңгені құрады. Алайда, Топ басшылығы ағымдағы болжамдар мен шаралар негізінде, сондай-ақ Марш Тобының қаржылық қолдауымен, Топ өз жұмысын алдағы уақытта жалғастыру үшін жеткілікті қаражатқа ие деп санайды, ал үздіксіз қызмет қағидатына сай жұмыс істеу туралы болжам негізгі болжам болып табылады және соның негізінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік дайындалды.

Шоғырландыру қағидаттары

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және Компания бақылайтын компанияның (оның еншілес кәсіпорны) есептілігін қамтиды. Компания келесі жағдайларда бақыланатын болып саналады:

- кәсіпорынға — инвестициялар объектісіне қатысты өктем өкілеттіктері бар;
- кәсіпорын — инвестициялар объектісі қызметінің ауыспалы нәтижелері бойынша құқықтары бар/тәуекелдерді көтереді;
- ауыспалы нәтиже шамасына әсер ету мақсатында кәсіпорынға — инвестициялар объектісіне қатысты өктем өкілеттіктерін пайдалана алады.

Фактілер мен жағдайлар жоғарыда айтылған үш элементтің бірінде немесе бірнешеуінде өзгерістер болғанын көрсетсе, Компания инвестициялар объектісін бақылаудың онда бар-жоғын бағалайды.

Қажет болғанда еншілес кәсіпорынның қаржылық есептілігіне олар қолданатын есеп саясатының қағидаттарын Топ қолданатын есеп саясатының қағидаттарына сәйкес келтіру мақсатында өзгерістер енгізілді.

Шоғырландыру кезінде Топ ішіндегі операциялар мен есептеулер бойынша барлық қалдықтар, кірістер мен шығыстар алынып тасталады.

Есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген.

Қаржы құралдары

Топ тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша тарап болғанда, қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Топтың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ есеп айырысқан күні қаржы активтерін және міндеттемелерін сатып алу мен іске асырудың тұрақты сипатын көрсетеді.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін (пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты транзакциялық шығындар бастапқы тану кезінде қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше көбейтеді немесе азайтады. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар, пайда мен шығын және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тікелей танылады.

Қаржы активтері

Топтың қаржы активтері тек ақшалай қаражат пен дебиторлық берешек түрінде берілген. Бұл қаржы активтері амортизацияланған құны бойынша бағаланады, өйткені олар шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағындарын алуға арналған бизнес модельге сәйкес ұсталады, ал шарттық ақшалай қаражат ағындары тек негізгі сома мен пайыздар төлемдері болып табылады.

Топ қаржы активтерін тануды олар бойынша ақша ағынына шарттық құқықтары тоқтатылған немесе қаржы активін және тиісті тәуекелдер мен пайданы басқа тарапқа берген жағдайда ғана тоқтатады. Топ активке иелік етуден болған барлық негізгі тәуекелдер мен пайданы бермесе және сақтамаса, сондай-ақ берілген активті бақылауды жалғастырса, ол осы активте өз үлесін және тиісті сомаларды ықтимал төлеу бойынша онымен байланысты ықтимал міндеттемелерді көрсетуді жалғастырады. Топ берілген қаржы активіне иелік етуден болатын барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы өзінде қалдырса, ол осы қаржы активін есепке алуды жалғастырады, ал табыстау кезінде алған қаражатты қамтамасыз етілген қарыз ретінде көрсетеді. Қаржы активін толық есептен шығарғанда активтің баланстық құны мен алынған және алуға тиесілі сыйақы сомасының арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық пайдада танылған және капиталға жинақталған жиынтық пайда немесе шығын пайдаға немесе шығынға жатады.

Қаржы активін тану толық тоқтатылмаса (мысалы, Топ берілген активтің бір бөлігін сатып алу құқығын өзінде қалдырған жағдайда) Топ жалғасатын қатысу шеңберінде активті тану жалғасатын бөлігі мен тану тоқтатылған бөлігі арасында, активтер берілетін күнгі осы бөліктердің әділ құнының салыстырмалы мәндерін басшылыққа ала отырып, осы қаржы активінің алдыңғы баланстық құнын бөледі. Есептен шығарылатын бөлікке бөлінген баланстық құн мен есептен шығарылатын бөліктен алынған сыйақы сомасы арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық табыста танылған кез келген жинақталған оған бөлінген пайда немесе залал, пайдаға немесе залалға жатады. Басқа да жиынтық табыста танылған табыстар немесе шығындар ұстап қалатын және есептен шығарылатын бөліктердің әділ құнына пропорционал үлестіріледі.

Қаржы міндеттемелері

Топ қаржы міндеттемелерін олар өтелгенде, күші жойылғанда немесе олар бойынша талап ету мерзімі аяқталған жағдайда ғана тануды тоқтатады. Қолда бар қаржы міндеттемесі айтарлықтай ерекшеленетін жағдайларда сол кредитордың алдында басқа міндеттемеге алмастырылатын кезде немесе қолда бар міндеттеме талаптары айтарлықтай өзгертін болса, мұндай алмастыру немесе өзгеру бастапқы міндеттемені есептен шығару және жаңа міндеттемені тану ретінде есепке алынады. Тануы тоқтатылатын қаржы міндеттемесінің баланстық құны және төленген немесе төлеуге тиесілі сыйақы арасындағы айырма пайдада немесе шығында танылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламалары үш айға дейінгі бастапқы өтеу мерзімі бар ағымдағы шоттардағы бос ақша қалдықтарын қамтиды.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті шегергендегі номиналды құны бойынша көрсетіледі. Топ өтеу құқығы төлеу мерзімдеріне ғана байланысты болып, шартсыз болғанда дебиторлық берешекті есепке алады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Топ амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ақшалай қаражат пен дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындар (бұдан әрі «ККШ» деп аталады) резервін таниды. ККШ мөлшері тиісті қаржы құралын алғашқы таныған сәттен бастап кредиттік тәуекел деңгейіндегі өзгерісті көрсету үшін әр есеп беру күнінде қайта қаралады. Дебиторлық берешек үшін Топ әр уақытта бүкіл мерзімнің ККШ-сын таниды.

Осы қаржы активтері бойынша ККШ борышкерлерге тән және жалпы экономикалық жағдайдың факторларын есепке ала отырып түзетілген Топтың бұрын болған кредиттік шығындар тәжірибесіне негізделген бағалау резервтерінің матрицасы көмегімен, сонымен қатар есеп беру күніндегі ахуал бойынша жағдайлардың ағымдағы және болашақ бағыттарын бағалау, соның ішінде ақшаның уақытша құны (қолданылатын жерде) арқылы есептеледі. Топ барлық қаржы құралдары бойынша құнсызданудан болған пайданы немесе шығынды баланстық құны шығындарды өтеуге арналған резервтер шоты арқылы тиісті түрде түзетілген пайда мен шығын туралы есеп құрамында таниды.

Кредиттік құнсыздануды анықтау үшін Топ төмендегілерді есепке алады:

- борышкердің міндеттемелер бойынша, соның ішінде Топ алдындағы міндеттемелері бойынша толық көлемде төлем жасауы екіталай екенін көрсететін өзі әзірлеген немесе сыртқы көздерден алынған ақпарат;
- борышкер кредит берушілерге, соның ішінде Топқа өз міндеттемелері бойынша дефолт жариялауы; немесе
- борышкердің банкротқа ұшырау не басқа қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығы.

Жоғарыда келтірілген талдауға қарамастан, Топ қаржы активінің мерзімі 90 күннен асып кеткенде дефолт болды деп есептейді.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер есептелген тозу мен амортизацияны шегергенде бастапқы құны бойынша есепке алынады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Тозу мен амортизация активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептен шығару мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің бастапқы құны бойынша есептеледі. Тозу мен амортизация келесі орнатылған жыл сайынғы нормаларды қолданып, бірқалыпты есептен шығару әдісі негізінде есептеледі:

Компьютерлік жабдық	25–33 %
Жиһаз және өзге негізгі құралдар	7–33 %
Автокөлік	20 %
Материалдық емес активтер	10 %

Капиталдандыру талаптарына сәйкес келмесе, ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығындар операциялық шығындармен бірге олардың орын алған кезеңінде пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құны олардың өтелетін құнынан асу-аспауы әр есеп беру күні бағаланады. Өтелетін құны — сату және оны пайдалану құндылығы бойынша шығындарды шегергенде әділ құнның ең үлкен мәні. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құны олардың өтелетін құнынан асқан жағдайда, Топ негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құнын олардың өтелетін құнына дейін азайтады, мұндай азайту тиісті кезеңде танылып, операциялық шығындарға қосылады. Құнсызданудан болған шығын көрсетілгеннен кейін активтердің қайта есептелген баланстық құнын қалған пайдалы қолдану мерзімі ішінде біркелкі үлестіру мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтер бойынша тозу мен амортизация кейінгі кезеңдерде қалдық құнды (егер ондай болжанатын болса) шегере отырып түзетіледі.

Жалдау

Топ жалға алушы ретінде

Топ шарттың тұтасымен немесе оның жекелеген құрамдас бөліктерімен оның жасалу кезеңінде жалдау болып табылатындығына баға береді. Компания активті пайдалану құқығы мен жалға алушы болып табылатын барлық жалдау шарттары бойынша жалдау міндеттемесі түрінде таниды, қысқа мерзімді жалдауды (12 айға немесе одан аз мерзімге жалдау ретінде айқындалады) және активтерді төмен құны бойынша жалдауды қоспағанда (мысалы, жалдау шарттары) жабдықтар, дербес компьютерлер, кеңсе жиһазы). Осы жалдау бойынша Компания жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде сызықтық негізде операциялық шығындар ретінде таниды, егер шығындарды бөлудің басқа әдісі уақыт өткен сайын жалданған активтерден экономикалық пайда бөлуге жақынырақ болмаса.

Тиісті жалдау міндеттемесі бастапқыда жалдау төлемдерінің ағымдағы құны бойынша бағаланады, жалдау төлемдері оның жалдау күнінде төленбеген жалдау көрсетілген мөлшерлеме бойынша шегерілген. Егер бұл мөлшерлемені анықтау мүмкін болмаса, Компания қосымша қарыз қаражаттарын тарту мөлшерлемесін қолданады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Жалдау міндеттемесін бағалауға кіретін жалдау төлемдеріне мыналар кіреді:

- Дебиторлық берешек үшін кез келген ынталандыру төлемдерін есептемегенде, тіркелген жалдау төлемдері (айтарлықтай тіркелген төлемдерді қоса);
- Егер жалдау мерзімі жалдауды тоқтату мүмкіндігінің орындалуын көрсетсе., жалдауды тоқтатқаны үшін айыппұл төлеу.

Жалгерлік міндеттеме қаржылық жағдай туралы есепте бөлек жол түрінде ұсынылған.

Жалдаудың басталу күнінен кейін жалдау міндеттемесі жалдау міндеттемесі бойынша сыйақы мөлшерінің баланстық құнын (тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып) ұлғайту және баланстық құнын төленген жалдау төлемдерінің сомасына азайту арқылы өлшенеді.

Топ жалдау міндеттемелерін қайта бағалайды (және пайдалану құқығындағы тиісті активке тиісті түзетулер енгізеді):

- Жалдау мерзімі өзгерді немесе елеулі оқиға немесе өзгеріс сатып алу опционын бағалауды өзгертуге әкелген жағдайларда пайда болды, бұл жағдайда жалдау міндеттемесі қайта қаралған лизинг төлемдерін дисконттау арқылы қайта қарастырылған жалдау төлемдерін қайта есептеу арқылы қайта қаралады;
- Жалдау түрлендірілген және жалдаудың өзгеруі жеке жалдау ретінде ескерілмейді, бұл жағдайда жалдау міндеттемесі өзгертілген жалдау төлемдерінің мөлшерін дисконттау арқылы өзгертілген жалдау төлемдерінің мөлшерлемесін қолдана отырып, өзгертілген жалдау төлемдерінің мөлшерін дисконттау арқылы өзгертіледі.

Пайдалану құқығы түріндегі активтер тиісті жалдау міндеттемелерін бастапқы жалдау ақысын, жалдау төлемдері жалдау күшіне енген күнге дейін немесе алынған лизингтік төлемдер мен бастапқы тікелей шығындарды шегеріп тастауды қамтиды. Кейіннен олар жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған шығындарды шегеріп тарихи құны бойынша бағаланады.

Пайдалану құқығы түріндегі активтер қаржылық жағдай туралы жеке есепте жеке жол түрінде ұсынылған.

Топ пайдалану құқығы түрінде активтің құнсызданғанын анықтау үшін ХҚЕС (IAS) 36 қолданады және негізгі құралдарға қатысты саясатта сипатталғандай анықталған құнсызданудан болған шығындарды ескереді.

Салық салу

Табыс салығы бойынша шығыстар төлеуге есептелген ағымдағы салық пен кейінге қалдырылған салық қосындысы болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Ағымдағы салық

Төлеуге есептелген ағымдағы салық сомасы бір жылдағы салық салынатын пайда мөлшерінен анықталады. Салық салынатын пайда салық салынатын немесе басқа есептік кезеңдерде салық салу мақсаттарында шегерілетін табыс немесе шығындар баптарының себебінен пайда мен шығын және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген пайдадан өзгешеленеді, сонымен қатар салық салынбайтын немесе салық салу мақсаттарында шегерілмейтін баптарды қамтымайды. Топтың ағымдағы салық бойынша міндеттемелері есептік кезең аяқталғанға дейін заңнамамен күшіне енгізілген салық салу мөлшерлемесін пайдаланып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және салық салынатын пайданы есептегенде қолданылатын салық есебінің тиісті деректері арасындағы уақытша айырмашылыққа қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері әдетте салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтарды есепке алып көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта салық салынатын пайда туындауының үлкен ықтималдығы жағдайында барлық шегерілетін мезгілдік айырмаларды есепке алып, осы мезгілдік айырмаларды пайдалану үшін көрсетіледі. Мезгілдік айырмалар гудвилге байланысты болса немесе салық салынатын пайдаға да, бухгалтерлік пайдаға да әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберіндегі басқа активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану салдарынан туындайтын болса, салық активтері мен міндеттемелері шоғырландырылған қаржылық есептілігінде берілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әр есептік кезең соңында қайта қаралады және ол болашақта осы активтерді толық немесе ішінара пайдалануға жеткілікті салық салынатын пайданың туындау ықтималдығы бұдан әрі жоғары болмаған жағдайда азаяды.

Кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салық бойынша активтер мен міндеттемелер есеп беру күнінде заңнамамен бекітілген немесе бекітілді деуге болатын және салық активін жүзеге асыру немесе міндеттемелерді өтеу кезеңінде тиісінше күшінде болады деп саналатын салық салу мөлшерлемесі мен салық заңнамасын пайдалана отырып есептеледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін бағалау есеп берілген күндегі ахуал бойынша Топтың активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеу және орнын толтыру әдістеріне қатысты болжамдарының салықтық салдарын көрсетеді.

Болашақ кезеңдердің кірістері

Брокерлік қызметтер көрсетілгенге дейін алынған сыйақы Топтың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есебінде кейін сақтандыру шартының мерзімі ішінде қызмет көрсетуіне қарай жүйелі және оңтайлы негізде пайда мен шығынға жатқызылып, шарттық міндеттеме (келешек кезеңдердің кірістері) ретінде көрсетіледі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Резервтер

Алдағы шығыстардың резервтері Топтың өткен оқиғалар салдарынан туындаған міндеттемелері (заңды немесе ұйғарынды) болған кезде және Топ бұл міндеттемелерді өтеуге тиіс болу ықтималдығы жоғары болғанда және мұндай міндеттемелердің мөлшерін жеткілікті дәрежеде дәл бағалау мүмкін болған жағдайда есепте көрсетіледі.

Резерв ретінде танылған сома осы міндеттемелерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді есепке ала отырып, есеп беру күні анықталған міндеттемелерді өтеуге қажетті соманың ең жақсы бағасы болып табылады. Алдағы шығындардың резерв шамасы міндеттемелерді өтеу бойынша болжалды ақша ағындары негізінде есептелсе, онда алдағы шығындардың резерві осындай ақша ағындарының дисконтталған құны ретінде анықталады (егер уақыт бойынша ақша құны өзгеруінің әсері елеулі болса).

Міндеттемелерді өтеуге қажетті төлемдерді жартылай немесе толықтай үшінші тарап өтейді деп күтілсе, өтемді алуға толық сенімді болу шартымен және осы дебиторлық берешекті сенімді бағалау мүмкіндігі болған жағдайда тиісті дебиторлық берешек актив ретінде көрсетіледі.

Шартты міндеттемелер мен активтер

Шартты міндеттемелер қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ оларды өтеу нәтижесіндегі қаражат жылыстауы екіталай болған жағдайларды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілігінде мәлімдеме ашып көрсетіледі.

Шартты актив қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда түсуінің мүмкіндігі жоғары болған кезде шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ашып көрсетіледі.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Пайданы бөлу олар жарияланған кезеңде капиталдың азаюы ретінде танылады. Есеп беру күнінен кейін жарияланған пайданы бөлу Халықаралық бухгалтерлік есеп стандарты ХҚЕС (IAS) 10 «Есеп беру күнінен кейінгі оқиға» талаптарына сәйкес есеп беру күнінен кейінгі оқиға ретінде қарастырылады және олар туралы ақпарат тиісті түрде ашылады.

Зейнетақылық және жеңілдіктер бойынша басқа да міндеттемелер

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес зейнетақы төлемдерінің белгілі бір пайызы зейнетақы қорына аудару үшін персоналдың жалпы төлемдерінен ұсталып қалады, бұл ретте еңбекақы бойынша шығындардың мұндай бөлігі қызметкерден ұсталып қалып, қызметкердің атынан зейнетақы қорына аударылады. Мұндай шығындар қызметкерлерге төленетін тиісті төлемдер жатқызылатын кезеңде танылады. Зейнетке шыққанда барлық зейнетақы төлемдерін қызметкер таңдаған зейнетақы қоры жүргізеді. Топта Қазақстан Республикасының зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша үлгілері жоқ. Оған қоса Топта қызметкерге зейнетке шыққаннан кейін берілетін жеңілдіктер немесе есептеу қажет берілетін өзге елеулі жеңілдіктер жоқ.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Кірістерді тану

Брокерлік және кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық кірістер есептеу әдісі арқылы көрсетіледі. Өзге кірістер тиісті операциялар аяқталғаннан кейін немесе қызметтер көрсетілуіне қарай пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Шығындар есептеу әдісі бойынша танылады.

Брокерлік қызметтерден түсетін комиссиялық кіріс

Брокерлік қызметтерден түсетін комиссиялық табыс делдалдық қызметтерден түсетін комиссиялық төлем түріндегі сыйақы болып табылады. Комиссиялық сыйақы мөлшерлемесі әртүрлі болады және бірқатар факторға, соның ішінде ұсынылатын сақтандыру немесе қайта сақтандыру өтемінің түріне, таңдалған сақтандырушыға немесе қайта сақтандырушыға, сонымен қатар брокердің клиентпен келіссөздер жүргізу қабілетіне байланысты болады. Брокерлік келісімдердің көпшілігі үшін сақтандыру полисін орналастыруға әкелетін қызметтер орындалуы тиіс міндеттеменің бірі болып саналады.

«Байланысты келісімдерге» қатысты сыйақы олардың салыстырмалы әділ құны негізінде орындалатын жекелеген міндеттемелер арасында бөлінеді. Полисті орналастырудан түскен кіріс әдетте полис күшіне енген күні Топ ұсынатын қызметтерді бақылау клиентке тапсырылғанда және клиент оны қабылдағанда танылады.

Кеңес беру қызметтерінен түсетін комиссиялық кіріс

Кеңес беру қызметтерінен түсетін комиссиялық кіріс клиенттердің кеңес беру үшін төлейтін комиссиялық төлемдері болып табылады. Бақылау клиенттерге уақыт өте келе берілетіндіктен, кеңес беру жобалары әдетте уақыт өте танылатын орындалуы тиіс бір міндеттемеден тұрады. Кіріс әдетте жобаны аяқтаған кезде жұмсалатын жалпы есептелген уақытқа қатысты күні жұмсалған уақытты пайдаланып, уақыт өте келе танылады. Жұмсалған сағаттар көрсетілген қызметтер болып табылады, соған сәйкес бақылаудың клиентке өткенін анық көрсетеді.

Шетел валютасымен жасалатын операциялар

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Топ жұмыс істейтін негізгі экономикалық орта валютасымен берілген. Шоғырландырылған қаржылық есептілігін әзірлегенде Топтың қолданыстағы валютасында көрсетілмеген ақша активтері мен міндеттемелері (шетел валюталары) есеп беру күніндегі тиісті спот бағамдар бойынша ауыстырылады. Қолданыстағы валютадан өзгеше валюталармен жасалатын операциялар мәміле жасалған күні басымдыққа ие айырбас бағамы бойынша есепке алынады. Осы мәмілелер нәтижесінде болған пайда мен шығын шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайдаға немесе шығынға қосылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Айырбас бағамы

Төменде Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін әзірлегенде қолданған есеп беру күніндегі айырбас бағамы берілген:

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Теңге/АҚШ доллары	420.91	382.59
Теңге/Еуро	516.79	429.00
Теңге/Фунт стерлинг	574.88	503.41

3. Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржылық есептілігінің стандарттарын (ХҚЕС) қолдану

3.1 Ағымдағы жылы күшіне енген жаңа және түзетілген ХҚЕС

Стандарттар мен түсіндірмелерге келесі түзетулер Топ үшін 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді, бірақ Топқа айтарлықтай әсер етпеді:

ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері	«Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы»
ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 түзетулері Тұжырымдамалық негіздер	«Маңыздылықты анықтау» ХҚЕС стандарттарындағы «Тұжырымдамалық негіздерге» сілтемелердің түзетулері

Жаңа стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану ағымдағы және алдыңғы кезеңнің есепті деректеріне әсер ететін Топтың есеп саясаттарының елеулі өзгерістеріне әкелген жоқ.

3.2 Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХҚЕС

Осы қаржылық есептілікті бекіту кезінде Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген келесі жаңа және қайта қаралған ХҚЕС қолданбады:

ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері	« Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу»
ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 39, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 4, ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері	«Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы – 2-кезең»
ХҚЕС (IAS) 16 түзетулері ХҚЕС (IAS) 37 түзетулері	«Негізгі құралдар» - «Болжамды пайдалануға дейінгі түсім» «Резервтер, шартты міндеттемелер және шартты активтер» - «Шығынды шарттар - келісімшарттың орындау құны»
ХҚЕС 1, ХҚЕС (IFRS) 9, ХБЕС 41, ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері	Жыл сайынғы ХҚЕС жақсартулары, 2018-2020 циклы

Топ жоғарыда аталған стандарттарды қолдану келесі кезеңдерде Топтың қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

4. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Еңбекақы бойынша шығыстар	250,268	331,293
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссиялар	69,494	71,318
Марш тобы ішіндегі брокерлік комиссияларды бөлу	26,492	7,653
Тозу және амортизация	20,770	7,886
Кәсіби қызметтер	20,095	39,790
Табыс салығынан басқа салықтар	17,285	602
Көлік қызметтері	13,525	10,120
Коммуналдық қызметтер	8,718	2,378
Кеңсені ұстау шығыстары	4,916	4,097
Жалдау бойынша шығыстар	4,255	15,485
Мүлікті және жауапкершілікті сақтандыру	3,120	2,592
Иссапар шығыстары	2,629	15,778
Байланыс шығыстары	2,386	2,473
Банк комиссиялары	1,478	1,732
Басқасы	6,240	20,338
	451,671	533,535

5. Табыс салығы

Топ өз қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарына (ХҚЕС-тен өзгешеленуі мүмкін) сәйкес орындалатын салық есебі деректерінің негізінде ағымдағы кезеңге салық бойынша есептеулер жасайды.

Шығыстардың кейбір түрлері салық салу мақсаттары үшін ескерілмейтіндіктен, сондай-ақ салық салынбайтын табыс бар болғандықтан, Топта үнемі белгілі бір салық айырмасы болып тұрады.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілігінің мақсаттарында анықталатын активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құны және салық салу мақсаттарында анықталатын сома арасындағы мезгілдік айырмалардан болған таза салықтық әсерді көрсетеді. 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша мезгілдік айырмалар негізінен табыс пен шығынды есептеудің түрлі әдістеріне, сондай-ақ кейбір активтердің есептік құнына байланысты.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кейінге қалдырылған салық активтері/ (міндеттемелері) төмендегілерді қамтыды:

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Есептелген шығыстар	11,692	19,268
Пайдалану құқығы және жалдау міндеттемесі нысанындағы актив	2,138	129
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(1,180)	(384)
Ауыстырылатын салық шығындары	12,239	-
Таза кейінге қалдырылған салық активтері	24,889	19,013

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша еншілес кәсіпорынға жатқызылатын танылмаған кейінге қалдырылған салық активі тиісінше 1,467 мың теңге және 1,156 мың теңге болды.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші салықтарды төлеу бойынша шығыстар мен бухгалтерлік есеп бойынша кіріс арасындағы қатынас төмендегідей болды:

	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салуға дейінгі (шығын)/ пайда	(47,471)	442,990
20% белгіленген мөлшерлеме бойынша табыс салығы	(9,494)	88,598
Тұрақты айырмалардан салық әсері	3,307	42,818
Табыс салығын түзету	(19,610)	
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтеріндегі өзгеріс	311	148
Табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыс	(25,486)	131,564

	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	-	133,629
Табыс салығын түзету	(19,610)	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша үнемдеу	(5,876)	(2,065)
Табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыс	(25,486)	131,564

Кейінге қалдырылған салық активтерінің қозғалысы:

	2020 жыл	2019 жыл
Жыл басындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	19,013	16,948
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша үнемдеу	5,876	2,065
Жыл аяғындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	24,889	19,013

6. Шетел валютасымен жасалған операциялардан таза пайда

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Бағам айырмалары, нетто	36,891	7,128
Шетел валютасын сатып алу және сату	(2,457)	(777)
	34,434	6,351

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

7. Ақшалай қаражат пен оның баламалары

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша шетел валютасында	285,160	455,667
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша теңгеде	7,708	70,340
	292,868	526,007

8. Дебиторлық берешек

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Дебиторлық берешек	144,067	88,549
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер шегерілгенде	(686)	(254)
	143,381	88,295

Құнсыздануға арналған резерв бұрын болған дефолт тәжірибесі мен экономикалық жағдайдың болашақ перспективаларын есепке алып, бүкіл мерзімдегі ККШ-ға тең сомамен бағаланады. Ағымдағы кезеңде бағалау әдістерінде қандай да бір өзгеріс болған жоқ. Бұрын болған тәжірибе клиенттердің әртүрлі сегменттері үшін шығын модельдері арасында айтарлықтай өзгешелік көрсетпегендіктен, мерзімінен өткен күндерге негізделген шығынға арналған резерв бұдан әрі әртүрлі сегменттер үшін өзгешеленбейді. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша мерзімі 90 күннен артық кешіктірілген дебиторлық берешектің баланстық құны және күтілетін кредиттік шығынға арналған тиісті резерв тиісінше 60,293 мың теңгені және 574 мың теңгені құрады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша мерзімі 90 күннен артық кешіктірілген дебиторлық берешектің баланстық құны және күтілетін кредиттік шығынға арналған тиісті резерв тиісінше 10,102 мың теңгені және 187 мың теңгені құрады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Марш Тобы компанияларының мерзімінен 90 күн және одан көп кешіктірілген дебиторлық берешегінің баланстық құны 33,470 мың теңгені құрады. Басшылық бұл сома толық төленеді деп санайды, себебі мұндай берешек тарих бойынша 6–12 ай ішінде төленеді.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Марш Тобы компанияларының мерзімінен 90 күн және одан көп кешіктірілген дебиторлық берешегінің баланстық құны 9,412 мың теңгені құрады. Басшылық бұл сома толық төленеді деп санайды, себебі мұндай берешек тарих бойынша 6–12 ай ішінде төленеді.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Құнсыздануға арналған резерв пен дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығынға арналған резервтің қозғалысы туралы ақпарат төменде берілген:

	Дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв
2019 жылғы 1 қаңтар	1,975
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті қалпына келтіру	(1,721)
2019 жылғы 31 желтоқсан	254
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті құру	432
2020 жылғы 31 желтоқсан	686

9. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

	Кеңсе жабдығы және компьютерлік жабдық	Авто- көлік	Материалд ық емес активтер	Жалға алынған меншікті жақсарту	Барлығы
Бастапқы құны бойынша					
2018 жылғы 31 желтоқсан	36,309	22,103	2,201	-	60,613
Сатып алу	2,653	-	-	-	2,653
Шығынға жазу	(548)	-	-	-	(548)
2019 жылғы 31 желтоқсан	38,414	22,103	2,201	-	62,718
Сатып алу	5,598	-	-	46,633	52,231
Есептен шығару	-	(6,603)	-	-	(6,603)
2020 жылғы 31 желтоқсан	44,012	15,500	2,201	46,633	108,346
Жинақталған тозу мен амортизация					
2018 жылғы 31 желтоқсан	21,102	14,379	439	-	35,920
Жыл іші есептелгені	3,985	2,481	220	-	6,686
Шығынға жазу	(548)	-	-	-	(548)
2019 жылғы 31 желтоқсан	24,539	16,860	659	-	42,058
Жыл іші есептелгені	4,748	827	221	1,943	7,739
Есептен шығару	-	(5,283)	-	-	(5,283)
2020 жылғы 31 желтоқсан	29,287	12,404	880	1,943	44,154
Таза баланстық құн					
2019 жылғы 31 желтоқсан	13,875	5,243	1,542	-	20,660
2020 жылғы 31 желтоқсан	14,725	3,096	1,321	44,690	63,832

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

10. Пайдалану құқығындағы актив және міндеттемелер

Топтың жалдау шарты кеңсе орынжайларын жалға алуға жатады.

Құны	Кеңсе
2019 жылғы 1 қаңтар	-
ХҚЕС (IFRS) 16 қолданған кезде пайдалану құқығы нысанындағы активті тану	42,017
2019 жылғы 31 желтоқсан	42,017
Түсімдер	76,175
Есептен шығарулар	(41,472)
2020 жылғы 31 желтоқсан	76,720
Жинақталған амортизация	
2019 жылғы 1 қаңтар	-
Жыл іші есептелгені	1200
2019 жылғы 31 желтоқсан	1,200
Жыл іші есептелгені	13,031
2020 жылғы 31 желтоқсан	14,231
Таза баланстық құн	
2019 жылғы 31 желтоқсан	40,817
2020 жылғы 31 желтоқсан	62,489

2020 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші жалдау міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар 6,810 және 862 мың теңгені құрады.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуалы бойынша жалдау төлемдерінің таза ең төменгі келтірілген құнымен бірге, болашақ жалдау төлемдерінің ең төменгі сомасы төмендегі кестеде көрсетілген:

Жалдаудың ең төменгі төлемдері	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Бір жылға дейін	15,561	16,891
Бір жылдан бес жылға дейін	115,872	33,804
Ең төменгі жалдау төлемдері жиыны	131,433	50,695
Дисконттау әсерін шегергенде	(58,187)	(9,223)
Таза ең төменгі жалдау төлемдерінің келтірілген құны	73,246	41,472
Қысқа мерзімді бөлігін шегергенде	(15,423)	(15,299)
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	57,823	26,173

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Төменде жалдау міндеттемелерінің өзгерістері бойынша деректер келтірілген:

	2020	2020 г.
Жылдың басына	41,472	-
ХҚЕС (IFRS) 16 қолданған кезде жалдау бойынша міндеттемені тану	-	42,017
Түсім және модификациялау	76,175	-
Есептен шығару	(41,472)	-
Жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу	(2,929)	(545)
Пайыздық шығыстар	6,810	862
Төленген пайыздар	(6,810)	(862)
Жылдың аяғында	73,246	41,472

2020 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші жалдау бойынша міндеттемелердің ақша ағындары 9,739 мың теңгені құрады, соның ішінде 2,929 мың теңге ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте қаржылық қызмет құрамында ұсынылған.

11. Кредиторлық берешек

	31 желтоқсан, 2020	31 желтоқсан, 2019
Marsh тобы	143,692	80,867
Басқасы	78	-
	143,770	80,867

12. Өзге міндеттемелер

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Басқа қаржы міндеттемелері:		
Кәсіби қызметтері бойынша берешек	10,752	13,328
Салық кеңесшілерінің қызметтері бойынша берешек	6,058	4,246
	16,810	17,574
Басқа қаржылық емес міндеттемелер:		
Есептелген бонус	40,735	69,784
Табыс салығынан басқа салық шығыстар	6,536	-
Демалыстар бойынша резерв	318	8,997
Алынған аванстар	663	-
	48,252	78,781
Өзге міндеттемелер жиыны	65,062	96,355

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

---

13. Жарғылық капитал

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның жарғылық капиталы бекітіліп, сәйкесінше 233,3600 мың теңге және 202,000 мың теңге сомасында төленді. Компанияның жалғыз меншік иесі — Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» компаниясы. 2020 жылы меншікті капиталға қатысты жаңа нормативтік талаптарды орындау мақсатында жалғыз қатысушыға Компанияға 2020 жылға дейін есептелген бөлінбеген пайданы 31,360 мың теңге мөлшерінде жарғылық капиталға аударуға рұқсат етілді (2019 жылы: 192,000 мың теңге).

2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші Топ тиісінше 100,000 мың теңге және 567,345 мың теңге көлеміндегі дивидендтерді жариялады және төледі.

14. Шартты қаржы міндеттемелері

Күрделі шығындар бойынша міндеттемелер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың күрделі шығындар бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

Сот талаптары

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Топқа талаптар қойылған жоқ. Басшылық Топқа елеулі шығын келмейді деп есептейді, сондықтан шоғырландырылған қаржылық есептілігінде резервтер құрылған жоқ.

Салық заңнамасы

Қазақстан Республикасының коммерциялық, атап айтқанда салық заңнамасында бірнеше түсіндірмесі болуы мүмкін ережелердің болуына байланысты, сонымен қатар салық органдарының компания қызметінің мәселелері бойынша еркін пайымдау жасау тәжірибесіне байланысты қауіп бар. Салық органдары Басшылық тарапынан Топтың қызметіне қатысты заңнаманы түсінуге негізделген қандай да бір нақты іс-әрекетті даулаған жағдайда, оның нәтижесі қосымша салық, айыппұл және өсімпұл төлемдеріне әкелуі мүмкін.

Топ Басшылығы барлық қажетті салықтық төлемдер жасалғанына сенімді, сондықтан шоғырландырылған қаржылық есептілігінде резервтер қарастырылмаған.

Салық органдарының салық кезеңі жабылғаннан кейін бес жыл ішінде салық төлемдерінің дұрыстығын тексеруге құқығы бар.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Операциялық орта

Қазақстан Республикасын қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардан өзгешеленетін экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге ұшырауы мүмкін. Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуді реттеуші заңдар мен нормативтік актілер тез өзгертілуі мүмкін, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасының болашақ даму бағыты негізінен мемлекеттің салықтық және ақшалай-кредиттік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси жағдайдың өзгерістеріне байланысты.

Қазақстан Республикасы мұнай және газды үлкен көлемде өндіруші және экспорттаушы ел болғандықтан, әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасының өзгерістері Қазақстан Республикасының экономикасына айрықша әсерін тигізеді. 2019 жылдың соңғы тоқсанында энергия ресурстарының бағасы едәуір төмендеді, бұл экспорттық түсімнің едәуір азаюына және теңгенің негізгі шетел валюталарына қатысты елеулі құнсыздануына әкеліп соқты.

Сонымен қатар, 2020 жылдың басында жаңа коронавирус (COVID-19) бүкіл әлемде тез тарала бастады, бұл Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДСҰ) 2020 жылдың наурызында пандемия жариялауына әкелді. Көптеген елдердің COVID-19 таралуын тежеу жөніндегі қабылдаған шаралары көптеген компаниялар үшін операциялық қиындықтарға алып келеді және әлемдік қаржы нарықтарына айтарлықтай әсер етеді. Жағдай жедел қарқынмен дамып келе жатқандықтан, COVID-19 экономиканың әртүрлі салаларындағы көптеген компаниялардың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін, оның ішінде өндірісті тоқтата тұру немесе жабу, жеткізілім тізбегінің үзілуі, персонал карантині, сұраныстың төмендеуі және қаржыландыруды алу қиындықтарымен байланысты операциялардың үзілуімен шектелмейді. Сонымен қатар, Компания әлемдік экономикаға және негізгі қаржы нарықтарына теріс әсер етуі салдарынан COVID-19 одан да үлкен әсеріне тап болуы мүмкін. Топтың қызметіне COVID-19-ның едәуір әсері көбінесе вирустың ғаламдық және қазақстандық экономикаға әсер ету ұзақтығына және таралуына байланысты болады.

Компания басшылығы қолданыстағы жағдайдағы өзгерістерді бақылайды және Компанияның жақын болашақта тұрақты жағдайын және бизнесін дамытуды қолдау үшін келесі шараларды қолданады:

- 1) клиенттердің қызметі нарығындағы беталыстарды және олардың қызметкерлерінің денсаулығын қадағалау;
- 2) еңбек нарығындағы аурушандық деңгейіне және Топ белсенділігінің сәйкесінше өзгеруіне бақылау жасау;
- 3) карантин және оның салдары шеңберінде клиенттер үшін оңтайлы сақтандыру бағдарламаларын құру;
- 4) Covid-19 ауруы және аурудың салдары кезіндегі тәуекелдерді жабу үшін сақтандыру бағдарламаларын әзірлеу;
- 5) валюта бағамының өзгеруіне жергілікті және шетелдік клиенттер арасындағы қатынастардағы валюта нарығын болжау және сараптау, сол арқылы қаражаттың түсуін / жылыстауын бақылау.

Алайда Басшылық бағалардың әрі қарай өзгеруін және оның Топтың қаржы жағдайына тигізуі мүмкін әсерін дәл бағалай алмайды.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

15. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалатын операциялар ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» стандартында берілген анықтамаға сәйкес мыналарды қамтиды:

Директорлар мен негізгі басшылықтың басқа мүшелеріне сыйақы беру төмендегідей көрсетілген:

	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны
Негізгі басқарушы персоналға сыйақы беру:	78,681	250,268	90,211	331,293
- қызметкерлердің еңбекақысы және басқа да қысқа мерзімді сыйақылары	78,681		90,211	

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша байланысты тараптармен жасалатын Топ операциялары бойынша қалдықтар төменде берілген:

	2020 жылғы 31 желтоқсан		2019 жылғы 31 желтоқсан	
	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны
Дебиторлық берешек	111,151	143,381	39,386	88,295
- жалпы бақылаудағы компаниялар	111,151		39,386	
Кредиторлық берешек	143,692	143,770	80,867	80,867
- жалпы бақылаудағы компаниялар	143,692		80,867	

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте байланысты тараптармен жасалатын операциялар бойынша туындаған келесі сомалар көрсетілді:

	2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес санат бойынша жиыны
Брокерлік және кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық кірістер	145,116	375,232	706,056	955,700
- жалпы бақылаудағы компаниялар	145,116		706,056	
Өзге кірістер	-	1,776	13,104	13,615
- жалпы бақылаудағы компаниялар	-		13,104	
Еңбекақы бойынша шығыстарды шегергендегі жалпы және әкімшілік шығыстар	95,986	201,403	78,971	202,242
- бас компания	69,494		71,318	
- жалпы бақылаудағы компаниялар	26,492		7,653	

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша, брокерлік қызметтері бойынша комиссиялық кірістер 369,842 мың теңге және 951,495 мың теңгені құрады. 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша, кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық кірістер тиісінше 5,390 мың теңге және 4,205 теңгені құрады.

16. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны активті сатудан алынуы тиіс болған немесе бағалау күні нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шеңберінде міндеттемелерді табыстау кезінде төленуі тиіс болған бағаны ескеріп анықталады. Басшылық қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны осы активтер мен міндеттемелердің қысқа мерзімділігіне байланысты шамамен олардың баланстық құнына сәйкес келеді деп санайды. Топтың әділ құны бойынша қандай да бір қаржы активі мен міндеттемесі жоқ, сондықтан әділ құны иерархиясы берілмеген.

17. Капиталды басқару

Топ қарыз ақша мен капитал қатынасын оңтайландыру арқылы қатысушылардың пайдасын барынша арттыра отырып, жақын болашақта қызметін жалғастыру үшін капиталды басқарады.

Топ капиталының құрылымы төленген жарғы капиталы мен бөлінбеген пайда кіретін қатысушы капиталынан тұрады және ол қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте ашып көрсетіледі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Капитал құрылымын Топ Басшылығы жарты жылда бір рет қарайды. Осындай қарау кезінде Басшылық, әсіресе, капитал құнын және әр капитал класына байланысты тәуекелдерді талдайды. Басшылықтың ұсыныстары негізінде Топ бөлінген пайданы төлеу, жарғылық капиталды көбейту, қосымша қарыз ақша тарту немесе қолданыстағы кредиттерді өтеу арқылы капитал құрылымын түзетеді.

18. Тәуекелдерді басқару саясаты

Тәуекелдерді басқару Топ қызметінде маңызды рөл атқарады. Топтың қызметіне тән негізгі тәуекелдерге мыналар жатады:

- Операциялық тәуекел;
- Кредиттік тәуекел;
- Өтімділік тәуекелі; және
- Нарықтық тәуекел.

Әрекетті және тиімді тәуекелдерді басқару саясатын қамтамасыз ету үшін Топ негізгі мақсаты Топты бар тәуекелдерден қорғап, жоспарланған көрсеткіштерге жетуге мүмкіндік беру болып табылатын тәуекелдерді басқарудың негізгі принциптерін белгіледі. Берілген принциптерді Топ келесі тәуекелдерді басқарғанда пайдаланады:

Операциялық тәуекел

Топ жүйенің тиімсіздігі немесе ішкі процестердің, жүйелердің бұзылуы, адам факторының болуы немесе қандай да бір сыртқы жағымсыз фактордың әсері салдарынан шығын шегу арқылы операциялық тәуекелге ұшырауы мүмкін.

Топтың тәуекелдерді басқару саясаты тиісті шектеулер мен бақылауды белгілеу үшін осы тәуекелді айқындау және талдау ескерілетіндей әзірленген.

Кредиттік тәуекел

Топ оның ақшалай қаражат пен баламаларынан және дебиторлық берешектен басқа қаржы активтері болмауына байланысты кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Әрі қарай мойындалған халықаралық рейтингтік агенттікті немесе ішкі рейтингіні пайдаланып бағаланған 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кредиттік рейтингілерге сай Топтың қаржы активтерінің жіктелуі берілген:

	BBB	BBB-	Кредиттік рейтинг берілмеген	2020 жылғы 31 желтоқсан Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	-	292,868	-	292,868
Дебиторлық берешек	111,151	-	32,230	143,381

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

	BVV	BVV-	Кредиттік рейтинг берілмеген	2019 жылғы 31 желтоқсан Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары		526,007	-	526,007
Дебиторлық берешек	52,504	-	35,791	88,295

Топтың қызмет аясы жалпы алғанда қаржы құралдарына қатысты туындайтын кредиттік тәуекелге бейім. Топтың кредиттік тәуекелі Қазақстан Республикасында шоғырланған.

Келесі кестеде құнсызданған активтердің, сондай-ақ мерзімі кешіктірілген берешектің туындау уақыты бойынша құнсыздану шығынына дейін жіктелетін құнсызданбаған активтердің баланстық құны берілген:

	Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері					Құнсызданған қаржы активтері	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	2020 жылғы 31 желтоқсан Жиыны
	Ағымдағы активтер	3 айға дейін	3–6 ай	6 ай – 1 жыл	1 жылдан астам			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	292,868	-	-	-	-	-	-	292,868
Дебиторлық берешек	63,689	20,085	33,470	26,823	63,689	-	(686)	143,381

	Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері					Құнсызданған қаржы активтері	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	2019 жылғы 31 желтоқсан Жиыны
	Ағымдағы активтер	3 айға дейін	3–6 ай	6 ай – 1 жыл	1 жылдан астам			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	526,007	-	-	-	-	-	-	526,007
Дебиторлық берешек	49,003	29,444	9,412	690	-	-	(254)	88,295

Төмендегі кестеде дебиторлық берешек бойынша кредиттік тәуекелдің максималды шамасы көрсетілген:

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Жалпы бастапқы құны	144,067	88,549
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер	(686)	(254)
Таза баланстық құны	143,381	88,295

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Дебиторлық берешекке қатысты Топ бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар мөлшерінде шығындарға арналған резервті бағалау үшін ХҚЕС (IFRS) 9 көзделген оңайлатылған тәсілді қолданды. Топ мұндай баптар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды ағымдағы жағдайларды және болашақ экономикалық жағдайларды бағалауды ескере отырып, сәйкесінше түзетілген, борышкерлердің мерзімі өткен төлемдер мәртебесіне сүйене отырып, өткен кредиттік шығындар тәжірибесіне негізделген резервтік матрицаны қолдану арқылы анықтайды. Тиісінше, мұндай активтердің кредиттік тәуекел профилі төлемдер матрицасы тұрғысында өткен кезеңдер іші төлем мерзімі өткен мәртебесі негізінде ұсынылған.

Географиялық шоғырландыру

Топ заңнама нормаларындағы өзгерістерге байланысты тәуекелге бақылау жүргізеді және оның Топ қызметіне әсерін бағалайды. Бұл тәсіл Топқа Қазақстан Республикасындағы инвестициялық климаттың өзгеруінен болуы мүмкін шығынды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың Қазақстаннан тыс дебиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 91.5% және 59.2% құрады.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың Қазақстаннан тыс кредиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 99.9% және 100% құрады.

Топтың дебиторлық және кредиторлық берешектен басқа барлық қаржы активтері мен міндеттемелері Қазақстанда орналасқан.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі — нақты төлеу мерзімі келгенде қаржы құралдарына байланысты міндеттемелерді өтеу үшін қаражат алу кезінде қиындықтар туындау тәуекелі.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер 143,770 мың теңге сомасындағы қысқа мерзімді міндеттемелерден, 16,810 мың теңге сомасындағы өзге қаржы міндеттемелерден және 12 айдан аз өтеу мерзімімен 15,423 мың теңге жалдау міндеттемелерінен және бір жылдан бес жылға дейінгі мерзімге 57,823 мың теңгеден тұрды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, қаржылық міндеттемелер 80,867 мың теңге мөлшеріндегі қысқа мерзімді міндеттемелерден, 17,574 мың теңге өзге қаржы міндеттемелерден тұрды және 12 айдан аз өтеу мерзімімен 15,299 мың теңге жалдау міндеттемелерінен және бір жылдан бес жылға дейінгі мерзімге 26,173 мың теңгеден тұрды.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың өтімділік тәуекелінің туындауына әкелуі мүмкін елеулі қаржы міндеттемелері болған жоқ.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекелге пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі, валюталық тәуекел және Топ ұшырауы мүмкін басқа да баға тәуекелдері кіреді. 2019 жылмен салыстырғанда 2020 жылы Топта осы тәуекелдердің құрамы мен оларды бағалау және басқару әдістерінде өзгерістер болған жоқ.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Топ қаражат тартпайтындықтан және пайыз есептелетін кредиттері болмағандықтан, пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшырамайды.

Топ Басшылығы Топ пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі бойынша елеулі тәуекелге және ақша ағындарына қатысты тиісті тәуекелге ұшырамайды деп есептейді. Басшылық Топтың қаржы қызметінің ағымдағы нәтижелерін бақылайды, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне қатысты Топтың осалдығын және оның Топ пайдасына әсерін бағалайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел валюталардың айырбас бағамының өзгеруіне байланысты қаржы құралы құнының өзгеру тәуекелін білдіреді. Топтың қаржы жағдайы және ақша ағындары шетел валюталарының айырбас бағамының құбылуы әсеріне ұшырауға бейім.

Топ валюталық тәуекелді айырбас бағамының құбылуына және басқа да макроэкономикалық индикаторларға жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы ашық валюталық позицияны қадағалау жолымен басқарады.

Топтың валюталық тәуекелінің деңгейі туралы ақпарат төменде берілген:

	АҚШ доллары 1 АҚШ доллары = 420.91 теңге	Еуро 1 Еуро = 516.79 теңге	Фунт стерлинг 1 Фунт = 574.88 теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан Барлығы	
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	7,708	282,893	2,267	-	292,868
Дебиторлық берешек	32,009	96,694	14,678	-	143,381
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	39,717	379,587	16,945	-	436,249
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:					
Кредиторлық берешек	2,948	32,870	4,741	103,211	143,770
Жалдау бойынша міндеттемелер	73,246	-	-	-	73,246
Өзге қаржы міндеттемелері	16,810	-	-	-	16,810
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	93,004	32,870	4,741	103,211	233,826
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	(53,287)	346,717	12,204	(103,211)	202,423

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

	АҚШ доллары 1 АҚШ доллары = Теңге	Еуро 1 Еуро = 429.00 теңге	Фунт стерлинг 1 Фунт = 503.41 теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан Барлығы	
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	70,340	437,945	17,722	-	526,007
Дебиторлық берешек	35,791	36,961	15,543	-	88,295
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	106,131	474,906	33,265	-	614,302
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:					
Кредиторлық берешек	-	26,840	4,326	49,701	80,867
Жалдау бойынша міндеттемелер	41,472	-	-	-	41,472
Өзге қаржы міндеттемелері	17,574	-	-	-	17,574
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	59,046	26,840	4,326	49,701	139,913
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	47,085	448,066	28,939	(49,701)	474,389

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде АҚШ доллары, еуро және фунт стерлинг бағамының теңгеге қатысты ұлғаюы мен азаюына Топ сезімталдығының талдауы берілген. Берілген сезімталдық деңгейі Топтың негізгі басқарушы персоналы үшін валюталық тәуекелдер туралы есептер жасағанда Топ ішінде қолданылады және Топ басшылығының валюта бағамдарының ықтимал өзгерістерін бағалауы болып табылады. Сезімталдықты талдауда айырбастағанда 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында +20/-20 %-ға өзгертілген бағамдар қолданылатын кезең соңында болған шетел валютасындағы сомалар ғана қамтылған.

	2020 жылғы 31 желтоқсан		2019 жылғы 31 желтоқсан	
	теңге/ АҚШ доллары +20%	теңге/ АҚШ доллары -20%	теңге/ АҚШ доллары +20%	теңге/ АҚШ доллары -20%
Пайдаға не шығынға және қатысушы капиталына әсері	69,343	(69,343)	89,613	(89,613)
	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
	теңге/еуро +20%	теңге/еуро -20%	теңге/еуро +20%	теңге/еуро -20%
Пайдаға не шығынға және қатысушы капиталына әсері	2,441	(2,441)	5,788	(5,788)

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші (жалғасы)
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

	2020 жылғы 31 желтоқсан		2019 жылғы 31 желтоқсан	
	теңге/ фунт стерлинг +20%	теңге/ фунт стерлинг -20%	теңге/ фунт стерлинг +20%	теңге/ фунт стерлинг -20%
Пайдаға не шығынға және қатысушы капиталына әсері	(20,642)	20,642	(9,940)	9,940

Баға тәуекелі

Топ үлестік бағалы қағаздарға салымдарға қатысты баға тәуекеліне ұшырамайды, себебі ол осы құралдармен сауда операцияларын жүргізбейді.

19. Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар

«Марш и МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» Компаниясының жалғыз қатысушысының жалпы жиналысының шешіміне негізделіп, Топ басшылығы бизнестің табыстылығын жақсарту, нарықтағы бәсекеге қабілеттілікті және басқару тиімділігін арттыру мақсатында компаниялар активтерін біріктіру мақсатында еншілес компания «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-ті бас компания «Марш (Страховые брокеры)» ЖШС-ке қосу арқылы қайта құру процесін бастады. Осы кезеңде Топ барлық тиісті шараларды MarshMcLennan ішкі саясатына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асыруда. Басшылық қайта құру процесін ағымдағы жылдың соңына дейін аяқтауды жоспарлап отыр.